

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою

Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича»

Протокол № 8 від 24.06.2025

Голова Педагогічної ради

Олександр СОБЧУК

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС

**ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА»**

УВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом директора

Відокремленого структурного підрозділу
«Фаховий коледж Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича»

№ 28 від 24.06.2025 р.

ПРЕАМБУЛА

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (далі – ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або Коледж) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» однією з важливих передумов успішної реалізації своєї місії – здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців.

З метою розвитку єдиної організаційної культури ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено робочою групою й затверджено Педагогічною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» «Етичний кодекс Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»» (далі – Кодекс).

Даний Кодекс розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» та іншого законодавства України, Положення про ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та інших внутрішніх нормативних документів.

В Кодексі реалізовано вимоги статті 42 Закону України «Про освіту» та ст. 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту» щодо академічної доброчесності, закріплено етичні принципи та правила, що забезпечують довіру до результатів навчання і наукових (творчих) здобутків.

РОЗДІЛ 1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

1.1. Цей Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», якими є всі учасники освітнього процесу в ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», та на третіх осіб (роботодавців, представників бізнес структур, громадські об'єднання, державні установи тощо).

Учасниками освітнього процесу (членами коледжівської спільноти) у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» є: дирекція, педагогічні працівники; здобувачі фахової передвищої освіти та їх батьки; фахівці-практики та спеціалісти, які залучаються до освітнього процесу; інші працівники.

1.2. Усі співробітники та здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані ознайомитися з положеннями цього Кодексу, дотримуватися встановлених у ньому правил і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку. Негативне ставлення до положень Кодексу може розглядатися як свідоме нехтування етичними нормами Коледжу та законодавством України.

1.4. Від членів коледжівської спільноти, кожен з яких несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», очікується дотримання норм Кодексу у взаємовідносинах із зовнішніми партнерами Коледжу та широкою громадськістю.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КОЛЕДЖУ

2.1. Цей Кодекс закріплює основні етичні норми та правила поведінки і стосується всіх, хто навчається або працює у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»: адміністративно-керівного складу (далі – дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або дирекції Коледжу), педагогічних працівників, здобувачів фахової передвищої освіти (далі – здобувачів освіти), технічних та інших працівників (співробітників).

Норми Кодексу є обов'язковими для всіх вищезазначених осіб незалежно від місця їх перебування, віку, особистих рис характеру, релігійних уподобань або політичних переконань, належності до певної мовної, етнічної, расової групи, тощо.

2.2. ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» ставить за мету проведення ефективної діяльності в освітній та громадській сферах.

ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнає духовний, інтелектуальний, моральний та творчий розвиток особистості як пріоритет найвищого рівня.

2.3. ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» забезпечує право кожного на працю або навчання у відповідних обставинах та безпеці.

2.4. До виконання етичних правил та норм поведінки повинні прагнути всі, хто вважає себе достойною поваги особистістю і хоче користуватися повагою, шаную та доброзичливістю з боку інших.

2.5. Далі в тексті Кодексу під визначеннями «кожен», «ніхто», «будь-хто» маються на увазі всі, хто працює або навчається у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також усі ті, хто співпрацює з ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» як діловий партнер, замовник послуг у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» тощо.

2.6. Будь-яке положення цього Кодексу не може інтерпретуватися як спроба замінити норми чинного законодавства або заперечити будь-які права та свободи особистості, що захищені законами, нормами або традиціями суспільної моралі.

2.7. Цей Кодекс не спрямований на детальну регламентацію кожного кроку особистості; кодекс також не можна інтерпретувати як вичерпний перелік дозволів та заборон або етичних чи моральних принципів, які вже регламентовані правом або визнаються суспільством як загальновідомі, тобто такі, яких без додаткової регламентації повинні безперечно дотримуватися всі відповідальні і адекватні члени суспільства.

2.8. Відповідно до Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» головними цілями та завданнями є підготовка висококваліфікованих фахівців з фаховою передвищою освітою, а також виховання здобувачів освіти як культурних, освічених, моральних, творчих особистостей, активних та відповідальних громадян своєї країни, фізично і морально здорових осіб.

Згідно з цим ключовими особами у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнаються здобувачі освіти та педагогічні працівники. Адміністративний, технічний персонал ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», працівники інших структурних підрозділів повинні керуватися базовим принципом: виконувати

свої службові посадові обов'язки якнайкраще аби забезпечити можливість педагогічним працівникам та здобувачам освіти успішно здійснювати освітній процес.

2.9. Перелічені у Кодексі етичні норми спрямовані насамперед на створення здорового морального клімату взаємовідносин у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в процесі реалізації ключових завдань, і тому будь-яке положення цього Кодексу не може інтерпретуватися як спроба втручання у приватне життя особистості або спроба регламентації сфери приватних відносин.

РОЗДІЛ 3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

3.1. Загальні етичні стандарти

3.1.1. Кожен повинен з повагою ставитися до норм Конституції і законів України, а також до норм міжнародних правових документів, що проголошують та захищають основні особисті права та свободи людини і громадянина. Ніхто не повинен ігнорувати або порушувати базові принципи та норми вищезазначених правових документів.

3.1.2. Кожен повинен з повагою ставитися до цінностей історично-культурної спадщини України, до її державної мови та традицій.

Кожен, хто вважає себе культурною, інтелектуальною людиною, повинен також з повагою та толерантністю ставитися до культури, традицій, звичаїв та переконань представників інших народів і країн, з якими він спілкується під час роботи і навчання у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.3. Кожен повинен у спілкуванні з іншими особами поводитися з гідністю та повагою. Кожен має право на поважне та шанобливе ставлення до себе та інших з боку будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.4. Ніхто не може бути дискримінований або ображений за ознакою приналежності до будь-якої політичної, громадської, релігійної, ідеологічної організації або спільноти, так само, як і за ознакою особистих ідейно-політичних переконань.

Належність особи до будь-якої політичної партії, громадської організації, громадського руху або релігійної конфесії (або неналежність до жодної з них), не можуть бути причиною для некоректної, невічливої або неповажної поведінки. Ідейно-політичні переконання або розбіжності не повинні перешкоджати нормальним коректним відносинам між тими, хто навчається або працює у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.5. Кожен має право займатися політичною або релігійною діяльністю у межах закону виключно у вільний від роботи або навчання час.

3.1.6. У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» визнаються загальнолюдські цивілізаційні цінності, відповідно до яких належність особи до будь-якої національної, етнічної, мовної, соціальної або статевої групи в жодному разі не може бути причиною для дискримінації або некоректного, образливого ставлення.

3.1.7. З огляду на вищевказане, базовими принципами етики взаємовідносин у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», які є обов'язковими для кожного, визнаються:

- доброзичливість, поважність, коректність, ввічливість;
- стриманість, толерантність до протилежної точки зору, тактовність;
- законослухняність;
- чесність та відповідальність;
- конструктивний підхід до вирішення проблем;
- пунктуальність та обов'язковість;
- повага до кожного члена колективу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- прагнення створювати при спілкуванні атмосферу психологічного комфорту, уникати конфліктних ситуацій з невиробничих приводів та емоційного забарвлення робочих конфліктів, уникати сутичок або образ;
- керування здоровим глуздом, нормами і традиціями поведінки згідно з критеріями суспільної моралі;
- пріоритетність інтересів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», командний стиль роботи, орієнтованість на досягнення максимально можливого позитивного результату;
- визнання професіоналізму, порядності, моральності, людської гідності найбільш вагомими пріоритетними цінностями;
- нерозголошення інформації, яка має конфіденційний або службовий характер стосовно функціональної діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.1.8. Усі члени колективу і здобувачі освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані брати активну участь у дотриманні чистоти на території навчального закладу і в публічних місцях. Внутрішня культура кожного має спонукати до акуратного, бережливого ставлення до майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», адекватної поведінки у місцях загального користування.

3.1.9. Усі члени колективу і здобувачі освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані дбайливо ставитися до майна та інформаційних ресурсів бібліотеки (книг, періодичних видань, електронних носіїв тощо). Повертати книги необхідно у визначені бібліотекою терміни. З книгами та друкованими виданнями потрібно поводитися охайно і повертати у тому стані, в якому їх було видано.

Будь-які зміни первісного стану книг, як-от: позначки маркером, ручкою або олівцем, вирвані сторінки, загини чи забруднення сторінок – кваліфікуються як пошкодження майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ». Порушення означених правил матиме наслідком застосування відповідних заходів впливу щодо недобросовісних користувачів згідно з правилами користування бібліотекою.

Крадіжка або пошкодження інформаційних ресурсів категорично заборонена та карається згідно норм цього Кодексу, а за наявності підстав також згідно норм адміністративного або кримінального права.

3.2. Спеціальні етичні стандарти

3.2.1. Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі категорії учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» мають також узгоджувати поведінку з відповідними спеціальними етичними стандартами відповідно до ролі у освітньому процесі.

3.2.2. *Керівники всіх рівнів мають:*

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам коледжівської спільноти у розвитку такої поведінки;
- поширювати ключові цінності серед співробітників і здобувачів освіти, впроваджувати культуру постійного вдосконалення в освітній практиці;
- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та освітні інтереси ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в своїй діяльності;
- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи співробітників та навчання здобувачів освіти;
- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та забезпеченням продуктивної освітньої діяльності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- сприяти відкритості та прозорості освітнього пошуку;
- поширювати та впроваджувати культуру академічної доброчесності, створюючи атмосферу нетерпимості до її порушень;
- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;
- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;
- проводити регулярний аналіз стану організаційної культури та виконання норм Кодексу у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

3.2.3. Педагогічні працівники мають:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;
- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись принципів загальноприйнятої та педагогічної етики;
- дотримуватись академічної доброчесності, уникаючи плагіату, самоплагіату, фальсифікацій та фальсифікації даних, привласнення ідей з неопублікованих джерел;
- вказувати свою належність до ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» під час опублікування результатів власних напрацювань та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- об'єктивно і справедливо оцінювати результати освітньої діяльності здобувачів освіти;
- утримуватись від відносин, які можуть завадити ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів освітньої діяльності, зокрема, відносин комерційного партнерства, різних типів фінансової залежності, надання або отримання неправомірної винагороди тощо;
- показувати приклад здобувачам освіти, дотримуючись ділового стилю у своєму повсякденному одязі.

3.2.4. Адміністративні працівники та допоміжний персонал мають:

- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні;
- створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів коледжівської спільноти, розкриття творчого потенціалу учасників освітнього

процесу, розвитку організаційної культури;

- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів коледжівської спільноти;
- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів.

3.2.5. Здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» мають право:

- навчатися з метою здобуття певного освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр», одержувати фахову передвищу освіту відповідно до державних стандартів щодо змісту та обсягів;
- користуватися навчальною, виробничою, культурною, спортивною, побутовою базою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», мати вільний доступ до бібліотеки та комп'ютерних класів згідно з регламентом їх роботи;
- користуватися інформаційними ресурсами мережі Інтернет з врахуванням технічних можливостей, відповідних обмежень та регламенту доступу до мережі;
- брати участь у науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах тощо;
- брати участь особисто або через своїх представників в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, організації дозвілля та відпочинку тощо;
- мати безпечні та нешкідливі умови навчання;
- вимагати та отримувати доступні форми захисту від будь-яких форм експлуатації, фізичного або психічного насильства, а також від дій, які порушують честь та гідність;
- обирати і бути обраними до колегіальних органів студентського самоврядування ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- оскаржувати у відповідному порядку накази і розпорядження дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», висловлювати претензії щодо поведінки та методів взаємовідносин будь-кого у межах ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» через органи студентського самоврядування або особисто;
- брати участь у студентських об'єднаннях, клубах, гуртках тощо;
- вільно висловлювати свої думки, якщо вони не заперечують аналогічного права інших і не принижують людської гідності;
- брати участь в академічному процесі на рівних підставах, незалежно від статі, раси, громадянства, мови, культури, релігії, фізичних вад та інших особистих якостей;
- одержувати академічну відпустку у зв'язку із захворюванням або іншою поважною причиною;
- бути поновленими на навчання у порядку, встановленому законодавством;
- звернутися до органів студентського самоврядування чи до дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» з вимогою припинення порушення своїх особистих прав у разі, якщо здобувач освіти вважає, що до нього несправедливо та/або упереджено ставиться педагогічний, адміністративний чи інший

працівник, будь-хто зі здобувачів освіти чи будь-хто з інших учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

Здобувачі фахової передвищої освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» зобов'язані:

- бути чесними;
- з повагою ставитися до педагогічних, адміністративних та інших працівників, здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- нести відповідальність за свої дії і наслідки, до яких вони призводять;
- оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю;
- відвідувати всі заняття згідно з розкладом, якщо немає документального підтвердження поважної причини їх пропуску;
- приходити на заняття вчасно і не залишати аудиторії без дозволу викладача;
- переводити мобільні телефони та інші мобільні/переносні пристрої/гаджети у беззвучний режим або вимикати їх під час аудиторних занять, у бібліотеці, комп'ютерних класах, під час заліків/екзаменів (окрім завдань та ситуацій, узгоджених із педагогічним працівником);
- виконувати всі академічні завдання і роботи у визначені терміни;
- активно готуватися до занять і брати участь в роботі під час занять, при цьому даючи можливість іншим студентам робити свій внесок у навчальний процес;
- дотримуватися академічної доброчесності та виконувати навчальні завдання самостійно з належним оформленням цитувань інших авторів та посилань на використані під час їх виконання джерела;
- бути уважним до потреб і прав інших учасників освітнього процесу щодо користування бібліотечними фондами, комп'ютерними ресурсами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;
- додержуватися законодавства, моральних та етичних норм поведінки;
- бережно ставитися до майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», інших юридичних та фізичних осіб;
- додержуватися санітарно-гігієнічних норм;
- вчасно інформувати дирекцію ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» про обставини, які перешкоджають виконанню обов'язків здобувачами освіти або роблять їх виконання неможливим;
- не порушувати заборони, регламентації та обмеження, що вводяться в дію цим Кодексом.

Вимоги до зовнішнього вигляду здобувачів освіти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»:

- у межах навчальних та інших приміщень ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також прилеглий до них території (далі – територія ВСП «Фаховий коледж ЧНУ») здобувач освіти повинен перебувати в акуратному, чистому та охайному одязі, в якому зручно під час занять та на перервах;
- при виборі стилю одягу здобувач освіти має дотримуватись класичного

та/або ділового стилю;

- під час освітнього процесу здобувачам освіти настійливо рекомендується надати перевагу охайним класичним зачіскам та збереженню природного кольору волосся;

- головний убір, сонцезахисні окуляри, рукавички при вході до приміщень ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» слід зняти;

- під час освітнього процесу і в навчальних приміщеннях неформальна символіка, аксесуари та надмірно яскравий макіяж вважаються недоречними;

- забороняється носити надто відвертий, яскравий або неформальний одяг (наприклад, занадто короткі спідниці, спортивний одяг (окрім занять фізкультурою та спортивних змагань), пляжне вбрання тощо);

- на урочисті та святкові заходи здобувачі освіти можуть одягатися відповідно до рівня заходу на свій розсуд, дотримуючись при цьому загально визнаних морально-етичних норм.

3.2.6. Батьки здобувачів освіти. Очікується, що ключову роль у формуванні етичної поведінки здобувачів освіти відіграють їхні батьки або опікуни/піклувальники через:

- формування усвідомлення необхідності дотримання законів, а також чинних у суспільстві морально-етичних норм та цінностей;

- утвердження поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини та до соціально-культурного розмаїття;

- формування культури діалогу, життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, ощадливого ставлення до довкілля;

- сприяння розвитку здібностей, виховання відповідального ставлення до фізичного і психічного здоров'я та навичок здорового способу життя.

3.2.7. У відносинах з партнерами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та третіми сторонами кожен член коледжівської спільноти має дотримуватись наступних стандартів етичної поведінки:

- визнавати та підтримувати особистим прикладом всі вищевказані загальні (спільні) і спеціальні стандарти етичної поведінки;

- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», органами влади, професійними мережами тощо;

- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;

- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;

- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки партнерів і гостей ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

РОЗДІЛ 4. АКАДЕМІЧНА СВОБОДА ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

4.1. **Академічна свобода** – це самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом.

4.2. **Академічна доброчесність** – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

4.3. **Порушеннями академічної доброчесності є:**

Порушення статей Законів України, зокрема:

• Закону України «Про освіту» що визначає основні види порушень академічної доброчесності, якими відповідно до ч. 4 ст. 42 вказаного Закону є:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- **надання здобувачам освіти** під час проходження ними оцінювання результатів навчання **допомоги чи створення перешкод**, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

- **вплив** у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) **на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з**

метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

- Закону України «Про фахову передвищу освіту», зокрема ч. 5 ст. 26, яка визначає додаткові критерії, що вважаються порушеннями академічної доброчесності у закладі фахової передвищої освіти, окрім тих, що передбачені Законом України «Про освіту», а саме:

- **несанкціонована співпраця** – надання здобувачам освіти допомоги педагогічними (науково-педагогічними) працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань;

- **академічне шахрайство** – використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення чи з використанням інструментів генерації інформації засобами штучного інтелекту або нейромереж.;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, їхніх творчих здобутків, а також компетентностей педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладів фахової передвищої освіти під час їх атестації або сертифікації.

4.4. Якщо здобувач освіти намагається вплинути на результат оцінювання методами, які не підпадають під рамки правил академічної доброчесності (зокрема, списуванням – виконанням письмових робіт із зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, наприклад під час оцінювання результатів навчання; обманом – наданням завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності тощо), то його результат оцінюється як «0» балів («незадовільно»).

РОЗДІЛ 5. КАТЕГОРИЧНІ ЗАБОРОНИ ТА ОБМЕЖЕННЯ. ДИСЦИПЛІНАРНІ СТЯГНЕННЯ

5.1. *Неприпустимими* способами поведінки учасників освітнього процесу та будь-яких інших осіб на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також поза її межами, але під час дистанційного освітнього, робочого процесу та процесу освітньої комунікації, є:

- будь-які види і форми вербальної, письмової чи фізичної непристойної поведінки: сороміцький тілесний контакт, образи, брутальні жарти, порнографія, вульгарні жести чи пропозиції тощо;

- вживання образливої ненормативної лексики та нецензурної лайки;

- булінг (цькування) з боку дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічних та інших працівників, здобувачів освіти та їх батьків, опікунів, піклувальників;

- використання мобільних телефонів та інших мобільних/переносних пристроїв/гаджетів під час аудиторних занять, у бібліотеці, комп'ютерних класах, під час заліків/екзаменів (окрім завдань та ситуацій, узгоджених із педагогічним працівником);

- неакуратна та/або неправильна експлуатація комп'ютерів та іншого

технічного/електронного обладнання ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» внаслідок недбалства чи умисного заподіяння шкоди, що спричинила серйозне порушення функціонування комп'ютерів, технічного/електронного обладнання або їх комплектуючих;

- надання учасниками освітнього процесу завідомо неправдивої або фальсифікованої інформації дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» стосовно обставин функціонування навчального закладу чи умов організації та/або реалізації освітнього процесу;

- створення перешкод для освітнього процесу, виконання посадових функцій дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та будь-яких, передбачених законодавством, Положенням про ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи іншими внутрішніми нормативними документами, функціональних, організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських дій;

- підробка, фальсифікація, або завідомо несанкціоноване використання дійсних чи підроблених документів, архівів, інформаційних ресурсів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або його структурних підрозділів так само, як і його окремих посадових осіб

- створення перешкод вільному пересуванню по території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», за виключенням випадків, які регламентуються спеціальними правилами або регламентом (розпорядком) роботи та/або освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи відповідних структурних підрозділів;

- відмова будь-кого від виконання усного або письмового наказу чи розпорядження директора та/або дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», якщо така відмова створює реальну загрозу заподіяння або заподіює шкоду життю, здоров'ю, безпеці осіб, суспільства, держави або цілісності майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», учасників освітнього процесу та інших осіб, серйозного порушення загальноприйнятих морально-етичних норм, а також правил чи заборон, встановлених цим Кодексом;

- спонукання/підбурювання будь-кого до вищевказаної відмови або інших дій, які заборонені цим Кодексом;

5.2. Категорично забороненими способами поведінки учасників освітнього процесу та будь-яких інших осіб на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ, а також поза її межами, але під час дистанційного освітнього, робочого процесу та процесу освітньої комунікації, є:

- акти вандалізму, нанесення збитків, пошкодження, знищення або крадіжок майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та/або приватної власності будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»

- вживання та/або розповсюдження алкоголю, наркотичних, токсичних речовин;

- куріння, вживання, використання («паріння», «вейпінгу» тощо) та/або розповсюдження тютюнових виробів, електронних сигарет, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, кальянів тощо;

- проведення і участь в азартних іграх;

- вчинення дій, які являють собою явну або приховану небезпеку щодо будь-кого на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», зокрема:

- переслідування будь-кого за будь-якими мотивами у будь-якій формі;
- фізичний напад, утиски або загроза фізичного нападу;
- телефонні дзвінки погрозливого характеру;
- відправлення будь-яким способом повідомлень із загрозами;
- сексуальні домагання;
- порушення правил безпеки;
- інші вчинки, які створюють або здатні створювати загрози фізичного, психічного або морального характеру.

- носіння, зберігання, застосування або розповсюдження холодної або вогнепальної зброї, вибухових речовин, хімічних або будь-яких інших засобів, які створюють загрозу життю та здоров'ю людини

5.3. До *дисциплінарних стягнень* за порушення норм цього Кодексу, що можуть бути застосованими **до здобувачів освіти** ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», відносяться:

- усне зауваження;
- усне або письмове попередження;
- повідомлення батьків (опікунів, піклувальників) про незадовільну успішність, академічну заборгованість або поведінку, що порушує вимоги чи заборони цього Кодексу;
- догана;
- дострокове припинення договору про надання освітніх послуг (відрахування).

5.4. До *дисциплінарних стягнень* за порушення норм цього Кодексу, що можуть бути застосованими **до педагогічних та інших працівників** ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», відносяться:

- догана;
- дострокове припинення трудового договору (звільнення).

5.5. У разі завдання учасниками освітнього процесу ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та іншими особами на території ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» *шкоди здоров'ю та/або матеріальних збитків* власності ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» чи приватній власності інших осіб, до винних осіб може бути застосована **матеріальна відповідальність у вигляді відшкодування такої шкоди або збитків**.

5.6. До тих осіб, які *ігнорують* етичні стандарти та правила, встановлені цим Кодексом та/або вчиняють *неприпустимі способи поведінки*, дирекцією ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу різних видів залежно від тяжкості дисциплінарного проступку та рівня або розміру завданої шкоди.

Якщо порушення правил, встановлених цим Кодексом, відбувалось *неодноразово* і до винної особи протягом останнього року перед фактом такого порушення вже було застосовано один або декілька заходів дисциплінарного стягнення, а також в разі *допущення категорично заборонених способів поведінки*, пріоритетним заходом дисциплінарного стягнення, що підлягає

застосуванню до винної особи, розглядається питання про дострокове припинення договору про надання освітніх послуг (відрахування) або трудового договору (звільнення).

5.7. Категорично заборонено застосування у вигляді заходів дисциплінарного впливу будь-яких фізичних, психічних та інших методів впливу, які можуть бути визнані такими, що принижують честь та гідність особи, є образливими або непристойними.

5.8. Дисциплінарне стягнення застосовується дирекцією ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» безпосередньо після виявлення порушення норм цього Кодексу (проступку), але не пізніше одного місяця з дня вчинення таких дій.

Порядок застосування дисциплінарних стягнень визначається за аналогією з нормами чинного трудового законодавства та Правил внутрішнього розпорядку ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».

5.9. Усі акти вандалізму, нанесення збитків, пошкодження, знищення або крадіжок майна ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та/або приватної власності будь-кого у ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» невідворотно будуть викриті, а зібрані в ході аналізу таких ситуацій матеріали за наявності підстав можуть бути направлені до правоохоронних органів для розгляду та подальшого розслідування. Такі дії також можуть привести до наслідків для винних у вигляді відшкодування матеріальних збитків та/або припинення договору про надання освітніх послуг або трудового договору винної особи.

5.10. Якщо дії винних осіб, що порушують правила, встановлені цим Кодексом та/або містять неприйнятні або категорично заборонені способи поведінки, додатково містять склад адміністративного чи кримінального правопорушення, дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» звертається до правоохоронних органів з подальшою передачею зібраних в ході аналізу таких дій матеріалів для розгляду та досудового розслідування.

РОЗДІЛ 6. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ. НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА

6.1. Конфлікт інтересів виникає, коли дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» або педагогічні працівники, а також інші працівники, що займають посади, які несуть високу ймовірність виникнення конфлікту інтересів, мають особисту зацікавленість, яка негативно впливає або може вплинути на об'єктивне і неупереджене виконання ними службових обов'язків, внаслідок чого ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» може бути нанесена матеріальна або інша шкода.

Особистою зацікавленістю визнається будь-яка вигода безпосередньо для будь-якого працівника або його родичів, а також для інших громадян чи організацій, стосовно яких вони мають будь-яке зобов'язання.

6.2. З метою своєчасного попередження конфлікту інтересів кожен зобов'язаний:

- уважно ставитися до будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;
- запобігати можливим конфліктам інтересів;
- повідомляти безпосередньому чи вищому керівництву (дирекції ВСП

«Фаховий коледж ЧНУ») про будь-який реальний чи потенційний конфлікт інтересів, як тільки про нього стає відомо;

- застосовувати превентивні заходи щодо попередження конфлікту інтересів самостійно чи за узгодженням з керівництвом;

- виконувати розпорядження безпосереднього чи вищого керівництва з метою попередження або уникнення конфлікту інтересів. Попередження чи уникнення конфлікту інтересів може мати наслідки у вигляді зміни службового статусу або відмови від вигоди, що спровокувала конфлікт інтересів.

6.3. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічні працівники, а також інші працівники, що займають посади, які несуть високу ймовірність виникнення конфлікту інтересів, зобов'язані заявляти про характер і розміри своєї особистої зацікавленості з метою уникнення можливих негативних наслідків.

6.4. З урахуванням своїх конституційних прав педагогічні та інші працівники зобов'язані дбати про те, щоб їхня політична діяльність, участь у політичній полеміці або приналежність до політичної партії не створювали конфлікту інтересів та не впливали на впевненість співробітників та дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» у їхній здатності неупередженого виконання службових обов'язків.

6.5. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також педагогічні та інші працівники не мають права ані вимагати, ані приймати подарунки (послуги, запрошення і будь-які вигоди), що надаються (пропонуються) їм чи їхнім сім'ям, родичам (а також представникам інших організацій, з якими працівник має ділові чи пов'язані з політичною діяльністю стосунки), що здатні негативно вплинути на виконання ними службових обов'язків.

6.6. Якщо дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічним та іншим працівникам пропонується неправомірна вигода, то з метою забезпечення своєї ділової та особистої репутації, а також репутації ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» вони зобов'язані вжити таких заходів:

- відмовитися від неправомірної вигоди;
- уникати сталих контактів, пов'язаних із пропозиціями неправомірної вигоди;

- у випадку якщо неправомірну вигоду неможливо ані заперечити, ані повернути відправнику, вона має бути передана на благодійні цілі;

- повідомити про факт дачі неправомірної вигоди безпосередньому керівництву та дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ»;

- продовжувати роботу у звичайному режимі, особливо у справі, за якою було запропоновано неправомірну вигоду.

6.7. Дирекція ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», педагогічні працівники та інші працівники у своїй поведінці не повинні допускати виникнення або створення ситуацій, які можуть примусити їх до надання зворотних послуг з використанням службового чи посадового становища або сприяння окремій особі чи організації.

6.8. Дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ», а також педагогічним та іншим працівникам заборонено спонукати будь-яку іншу особу чи організацію до пошуку або отримання неправомірної вигоди для них самих, що будь-яким

чином пов'язана із використанням їх службового чи посадового становища.

Вони не повинні намагатися впливати у власних інтересах на будь-яку особу чи організацію, користуючись службовим або посадовим становищем або пропонуючи їм неправомірну вигоду.

РОЗДІЛ 7. АДМІНІСТРУВАННЯ. КОМІСІЯ З ЕТИКИ

7.1. Кожен член коледжівської спільноти має ознайомитись з Кодексом, дотримуватись його вимог і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку.

У ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака від Коледжу.

7.2. При виявленні порушень Кодексу член коледжівської спільноти може самостійно вжити корегувальних заходів у вигляді усного зауваження або звернутись до його безпосереднього керівника, керівника вищого рівня або дирекції ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» із рапортом чи доповідною запискою.

Особам, які повідомляють про порушення або ймовірне порушення правил цього Кодексу, гарантується захист від переслідування.

7.3. При виникненні етичних конфліктів між членами коледжівської спільноти оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення.

За неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член коледжівської спільноти може подати заяву до Комісії з етики.

7.4. Комісія з етики

7.4.1. Комісія з етики (далі – Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами коледжівської спільноти.

У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими внутрішніми нормативними актами.

Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії, процедури призначення та припинення повноважень її членів, розгляду порушень, особливості функціонування можуть визначатись відповідним Положенням.

До складу Комісії з етики можуть входити запрошені внутрішні або зовнішні експерти з тих питань, які розглядаються. Залучені фахівці мають право готувати експертні висновки, брати участь в обговоренні відповідних питань.

7.4.2. Завданнями Комісії з етики є:

- сприяння зміцненню довіри, партнерських відносин між учасниками освітньої діяльності, консолідації коледжівської спільноти;
- налагодження діалогу і досягнення згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультування в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм Кодексу;
- представництво ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм Кодексу в Коледжі;

- надання експертних оцінок щодо етичності дій і поведінки членів коледжівської спільноти та рекомендацій щодо застосування дисциплінарних стягнень за порушення Кодексу;
- розробка рекомендацій щодо покращення культури поведінки учасників освітнього процесу та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

РОЗДІЛ 8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Цей Кодекс затверджується Педагогічною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ» та набирає чинності від дати опублікування відповідного наказу директора Коледжу.

8.2. Будь-які зміни або доповнення до цього Кодексу приймаються в тому самому порядку.

8.3. Спірні питання, пов'язані з тлумаченням положень цього Кодексу, вирішуються відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних актів ВСП «Фаховий коледж ЧНУ».